

- 13. *Somatochlora metallica* (vander Linden, 1825).**
Common species. Larvae develop in Ulichka river.
12.05.2001, Ulichka river, larvae 3 f, 1 juv.; 23.07.2003, ibid., 2 m; 24.07.2003, ibid., 3 m, 2 f; 26.07.2003, small diggy pond, 1 m (leg. L. Khrokalo).
- 14. *Somatochlora flavomaculata* (vander Linden, 1825).**
Quite rare species.
17.05.01, small river in compartment № 30 of the forest in Desnyans'ko-Staroguts'ky National Park, larva 1 juv (leg. L. Khrokalo).
- 15. *Libellula quadrimaculata* Linnaeus, 1758.**
Frequent species. Larvae develop in the mesotrophic peatbog.
13.05.2001, glades and compartment lines in the forest (DSNNP), 2 m, 1 f; 17.05.01, ibid., paludal meadow near small river in compartments № 29, 1 m; 14.05.2001, glades and compartment lines in Golubivs'ke forestry, 12 m, 5 f; 16.06. 2001, meadow near Ulichka river, 1 m; 24.07.2003, mesotrophic peatbog, larva 1m (leg. L. Khrokalo).
- 16. *Libellula depressa* Linnaeus, 1758.**
Rare species. Larvae probably develop in Ulichka river.
11.05.2001, road, about 20 км to South from Stara Guta village, 2 m; 16.05.01 Ulichka river creek, 3 m, 2 f (leg. L. Khrokalo).
- 17. *Leucorrhinia pectoralis* (Charpentier, 1825).**
Common species.
13.05.2001, glades and compartment lines in the forest (DSNNP), 3 f; 17.05.2001, ibid., 2 m; 14.05.2001, glades in Golubivs'ke forestry, 1 m, 2 f (leg. L. Khrokalo).
- 18. *Leucorrhinia rubicunda* (Linnaeus, 1758).**
Common species.
13.05.2001, glade and compartment line in the forest (DSNNP), 1 m, 1 f; 16.05.2001, ibid., 1 m, 2f; 17.05.2001, ibid., 1 m, 1 f; 15.05.2001, ibid., compartments № 107–108, 1 m, 1 f; 14.05.2001, glades and compartment lines in Golubivske forestry, 9 m, 11 f (leg. L. Khrokalo).
- 19. *Leucorrhinia dubia* (vander Linden, 1825).**
Rare species.
13.05.2001, glade in the forest (DSNNP), 1 m; 14.05.2001, compartment line in Golubivs'ke forestry, 1 m.

- 20. *Sympetrum flaveolum* (Linnaeus, 1758).**
Quite rare species.
23.07.2003, Ulichka river, 1 f (leg. L. Khrokalo).
- 21. *Sympetrum sanguineum* (Müller, 1764).**
Common species. Larvae develop in mesotrophic peatbog and probably in Ulichka river.
4.09.2002, glade in the forest (DSNNP), 2 m (leg. O. Moroz); 23.07.2003, Ulichka river, 2 m, 1 f; 24.07.2003, mesotrophic peatbog, 2 m, 3 f; exuvie 1 m; 26.07.2003, small diggy pond, 1 m, 3 f (leg. L. Khrokalo).
- 22. *Sympetrum danae* (Sulzer, 1776).**
Quite rare species.
4.09.2002, glade in the forest (DSNNP), 1 m (leg. O. Moroz).

From all reported species *Leucorrhinia pectoralis* is noted in the list of rare and endangered species of Bern convention (Convention..., 1998); *Calopteryx virgo* is entered in Ukrainian Red Book (Red Data book of Ukraine, 1994). Beside that, *Somatochlora metallica*, *Leucorrhinia dubia*, *L. rubicunda*, *Sympetrum pedemontanum* are quite rare species in all territory of Ukraine (Gorb et al., 2000). There is one of all the other arguments on originality of the territory of Desnyansko-Starogutsky National Nature Park. Consequently, investigations of insects including dragonflies must be continued there.

References

- Gorb S.M., Pavlyuk R.S., Spuris Z.D. (2000): [Dragonflies (Odonata) of Ukraine: faunistic review]. - Vestnik zoologii. Suppl. 15: 1-155 (Ukr.).
- Gryshenko Yu.M. (2000): [Foundations of nature reserve business. Manual for secondary school]. Rivne. 1-239 (Ukr.).
- [Convention on the conservation of European wildlife and natural habitats. (Bern, 1979)]. Kyiv, 1998. 1-75. (Ukr.).
- Lubych I.Y. (2002): [Foundations of nature reserve business. Manual for secondary school]. Kyiv. 1-128. (Ukr.).
- Novikov Yu.V., Lastochkina L.O., Boldina Z.N. (1990): [Methods of researching of the water quality in waterbodies]. Moskow. 1-400. (Rus.).
- [Red Data Book of Ukraine. Animals]. Kyiv, 1994. 1-460. (Ukr.)

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ ДАННЫЕ О ПАУКАХ СЕМЕЙСТВА *LINYPHIIDAE* ВЫЖНИЦКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА

В.А. Гнелица

Сумской педагогический университет им. А.С.Макаренка

По степени изученности пауков Карпаты представляют собой мозаику немногих относительно исследованных участков и мест, внимание которым вовсе не уделялось. Изучение видового состава пауков Выжницкого Национального природного парка до последнего времени по разным причинам не проводилось.

В данной статье представлены предварительные результаты изучения на территории Выжницкого НПП одного из самых богатых в этих условиях семейства – *Linyphiidae*.

Краткое описание района исследований

Выжницкий национальный природный парк образован в 1995 г. Он расположен в в междуречьи Черемоша и Сирета в Выжницком районе Черновицкой области и занимает площадь 7928,4 га.

Согласно физико-географическому районированию Украины (Физико-географическое районирование..., 1968) территория Выжницкого парка лежит в районе низкогорья Покутско-Буковинских Карпат подобласти Покутско-Буковинских Карпат области Внешних Карпат.

Восточная, сиретская, часть территории парка имеет более сглаженные контуры горных хребтов, более широкие долины притоков р. Сирет – рек Сухой и Стебник. Западная, черемошская, часть парка в бассейне рек Большой и Малой Выжники расчленена значительно глубже и интенсивнее.

Средние для парка высоты хребтов 750–1000 м н.у.м. (Заповідники..., 1999)

По геоботаническому районированию Украины (Геоботаничне районування..., 1977) парк расположен в пределах Шешорско-Красноильского (Покутско-Буковинского) района елово-пихтово-буковых и елово-буково-пихтовых лесов Карпатского (Раховско-Турковско-Берегометского) округа буковых лесов.

Более 90 % территории Выжницкого НПП (7546 га) покрыто лесом.

Темнохвойные леса занимают почти 56 % площади леса. Характерная черта лесов на территории парка значительное участие пихты в составе древостоя. На втором месте по занимаемой площади стоят буковые леса – 42 %. Чистые буковые леса встречаются редко, преобладают смешанные древостой с участием пихты и ели. Значительно реже встречаются леса с участием скального дуба, ольхи, березы, клена, граба и ясеня.

Луга в парке занимают 155 га (2 %), еще 3 га (0,03 %) приходится на реки и ручьи (Андриенко та ін., 2003).

Методика

Материал был собран в июле 2001 и 2003 гг. в 29 местах на территории Выжницкого природного парка. В окрестностях пос. Выжница нами были обследованы 3 биотопа (два лесных и один луговой); остальные 26 биотопов обследованы в окрестностях пос. Берегомет. Большинство точек сбора расположены в долине р. Сухой и на склонах гор, спускающихся к реке.

Пауки были собраны также рядом с территорией парка в районе рыбообразных прудов (северо-западная окраина пос. Берегомет). Схема расположения точек сбора в окрестностях пос. Берегомет представлена на рисунке.

В подавляющем большинстве случаев пауки собирались вручную на почве, в лесной подстилке, в траве, под камнями, в углублениях почвы, в кучах хвороста и проч.

Характеристика обследованных биотопов

Ниже приведен список обследованных биотопов, в котором дана краткая характеристика растительного состава биотопа, экспозиция и, в отдельных случаях, приблизительная крутизна склона. Для сборов, проведенных вблизи пос. Берегомет, в списке название населенного пункта не указывается.

Изученные биотопы объединены нами в 7 групп:

1. Смешанные леса с преобладанием бука.
2. Леса с преобладанием ели.
3. Леса с преобладанием пихты.
4. Искусственные посадки дуба бореального.
5. Луга.

6. Каменистые россыпи на берегу р. Сухой и впадающих в нее ручьев.

7. Болото в долине р. Сухой.

Леса с преобладанием бука.

A1 Выжница; С склон крутизной 30° (бук; подрост – бук, ель, пихта, клен остролистый).

A2 Выжница; ЮВ склон 15°–40° (бук, ель ед., подрост – бук, клен остролистый, пихта ед., ель ед.).

A3 ЮЗ склон 15° (бук; подрост – пихта).

A4 СВ склон 30° (бук; ель, пихта; подрост – ель, пихта, бук).

A5 крутой В склон г. Кичера (бук, пихта ед.; подрост – бук, пихта).

A6 пологий участок В склона г. Кичера (бук, пихта ед., граб ед., черешня ед.; подрост – пихта, клен остролистый ед., явор ед.).

A7 СВ склон 40°. (бук, ель ед., черешня ед.; подрост – бук, ель, пихта).

A8 плакор (бук, граб, пихта; подрост – пихта, граб, бук).

Леса с преобладанием ели.

B1 СВ склон 15°–20° (ель; подрост – бук, пихта)

B2 СВ склон (ель).

B3 плакор (ель; подрост – ель, бук, пихта).

B4 плакор (ель, пихта, бук ед.).

B5 З склон (мол. ель, пихта).

Леса с преобладанием пихты.

C1 СВ склон 30° (пихта; подрост – пихта, бук).

C2 плакор (пихта, бук ед.; подрост – бук, ель, пихта, береза).

C3 З склон 10°–30° (пихта, бук, ель ед.; подрост – пихта, бук, ель).

Искусственные насаждения.

D1 плакор (дуб бореальный, клен, граб, липа ед.; подрост – дуб, явор, пихта, липа).

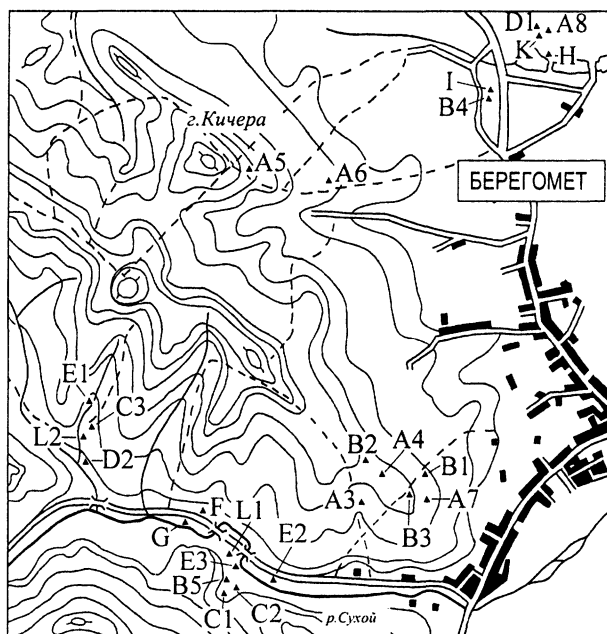

Схема расположения точек сбора пауков в районе пос. Берегомет.

D2 ЮЗ склон (дуб бореальный, клен ед., липа ед.; под-
рост – бук, ель, пихта).

Каменистые россыпи на берегу р. Сухой и ручьев.

E1 у ручья в лесу.

E2 берег р. Сухой.

E3 лесной ручей, выходы пластов песчаника .

Заболоченный ручей.

F пойма р. Сухой (верба, осока).

Лука.

L1 правый берег р. Сухой, склон небольшой возвышен-
ности.

L2 склон ЮЮЗ экспозиции.

L3 Выжница; ЮЗ склон, газон с травянистой расти-
тельностью у дороги.

Помимо этого пауки были собраны в следующих
местах:

G у воды и на камнях обрывистого каменистого склона.

H в траве на берегу рыбопородного пруда.

I у ручья в смешанном (ель, пихта, бук) лесу.

K на ветвях деревьев на опушке смешанного леса.

Список пауков сем. Linyphiidae

Выжницкого национального природного парка

На территории Выжницкого Национального при-
родного парка зарегистрировано 69 видов пауков сем.
Linyphiidae. В представленном ниже списке видов пау-
ков в квадратных скобках указана их биотопическая
приуроченность.

Видовые названия даны согласно каталогу N.I.
Platnick (2003).

1. *Bathyphantes eumenis* (L. Koch, 1879) – [I].
2. *Bathyphantes gracilis* (Blackwall, 1841) – [E2]; [E3];
[F]; [H]; [L1].
3. *Bathyphantes nigrinus* (Westring, 1851) – [E1]; [F]; [H];
[I]; [L1].
4. *Centromerus arcanus* (O. P.-Cambridge, 1873) – [C2];
[G].
5. *Centromerus cavernarum* (L. Koch, 1872) – [A3]; [A4];
[A8].
6. *Centromerus silvicola* (Kulczyn'ski, 1887) – [A4]; [A5];
[A7]; [B3]; [B5]; [C2]; [D2].
7. *Centromerus sylvaticus* (Blackwall, 1841) – [A3]; [A4];
[A5].
8. *Ceratinella brevis* (Wider, 1834) – [A3]; [A4]; [C1].
9. *Cnephalocotes obscurus* (Blackwall, 1834) – [H].
10. *Dicymbium nigrum* (Blackwall, 1834) – [B2]; [B3];
[H]; [I]; [L1].
11. *Diplocephalus cristatus* (Blackwall, 1833) – [E2]; [L1];
[L3].
12. *Diplocephalus helleri* (L. Koch, 1869) – [E1]; [G]; [I].
13. *Diplocephalus latifrons* (O. P.-Cambridge, 1863) –
[A7]; [A8]; [B2]; [B3]; [B5]; [C1]; [C3]; [D2]; [G];
[I]; [L1].

14. *Diplocephalus permixtus* (O. P.-Cambridge, 1871) –
[F].
15. *Diplocephalus picinus* (Blackwall, 1841) – [A4]; [A8];
[B5]; [C1]; [D1]; [D2].
16. *Diplostyla concolor* (Wider, 1834) – [A3]; [A7]; [B1];
[B2]; [B3]; [C1]; [C2]; [C3]; [D1]; [E1]; [G]; [H]; [L1];
[L2].
17. *Dismodicus bifrons* (Blackwall, 1841) – [F].
18. *Dismodicus elevatus* (C. L. Koch, 1838) – [H].
19. *Entelecara acuminata* (Wider, 1834) – [K].
20. *Erigone atra* Blackwall, 1833 – [E2].
21. *Erigone dentipalpis* (Wider, 1834) – [E2].
22. *Floronia bucculenta* (Clerck, 1757) – [H].
23. *Gnathonarium dentatum* (Wider, 1834) – [F].
24. *Gonatium orientale* Fage, 1931 – [C1]; [C3]; [G].
25. *Gongylidiellum compar* (Westring, 1861) – [B1].
26. *Gongylidium rufipes* (Linnaeus, 1758) – [F].
27. *Kaestneria torrentum* (Kulczyn'ski, 1881) – [E1]; [G].
28. *Lepthyphantes pallidus* (O. P.-Cambridge, 1871) – [D1].
29. *Leptorhoptrum robustum* (Westring, 1851) – [L1].
30. *Linyphia hortensis* Sundevall, 1830 – [A7].
31. *Lophomma punctatum* (Blackwall, 1841) – [F].
32. *Macrargus rufus* (Wider, 1834) – [A6]; [B3]; [C3];
[D1]; [D2].
33. *Mansuphantes arciger* (Kulczyn'ski, 1882) – [B3].
34. *Mansuphantes mansuetus* (Thorell, 1875) – [A7]; [B3].
35. *Maso sundevalli* (Westring, 1851) – [B3]; [B5]; [G].
36. *Meioneta affinis* (Kulczyn'ski, 1898) – [H].
37. *Meioneta mollis* (O. P.- Cambridge, 1871) – [L1].
38. *Meioneta rurestris* (C. L. Koch, 1836) – [D2]; [E3];
[H]; [L3]; [L2].
39. *Meioneta saxatilis* (Blackwall, 1844) – [H].
40. *Micrargus georgescuae* Millidge, 1976 – [C2].
41. *Micrargus herbigradus* (Blackwall, 1854) – [B1]; [B2];
[B3]; [D1]; [H]; [L1].
42. *Microneta viaria* (Blackwall, 1841) – [A1]; [A2]; [A4];
[A5]; [A6]; [A7]; [A8]; [B3]; [D2].
43. *Neriene clathrata* (Sundevall, 1830) – [A8]; [F]; [H];
[L1].
44. *Neriene emphana* (Walckenaer, 1842) – [A5]; [G]; [K].
45. *Neriene peltata* (Wider, 1834) – [B2]; [E3]; [D1].
46. *Neriene radiata* (Walckenaer, 1842) – [B3]; [B5]; [C3];
[G].
47. *Oedothorax agrestis* (Blackwall, 1853) – [E1]; [E2];
[E3]; [I].
48. *Oedothorax apicatus* (Blackwall, 1850) – [G]; [E1];
[E2]; [E3]; [L1].
49. *Oedothorax gibbosus* (Blackwall, 1841) – [F].
50. *Oedothorax retusus* (Westring, 1851) – [E1]; [F]; [L1].
51. *Pelecopsis radicolica* (L. Koch, 1872) – [C2].
52. *Peponocranium praeceps* Miller, 1943 – [H].
53. *Pocadicnemis pumila* (Blackwall, 1841) – [L1].
54. *Porrhomma convexum* (Westring, 1851) – [E1];
55. *Porrhomma microps* (Roewer, 1931) – [E2]; [I]
56. *Sintula corniger* (Blackwall, 1856) – [C2].
57. *Tapinocyba affinis* Lessert, 1907 – [B1]; [B3].
58. *Tenuiphantes alacris* (Blackwall, 1853) – [A1]; [A2];
[A3]; [A4]; [A7]; [B1]; [B2]; [B3]; [B4]; [B5]; [C2];
[C3]; [E3]; [G]; [I].

59. *Tenuiphantes cristatus* (Menge, 1866) – [C1]; [E1].
 60. *Tenuiphantes flavipes* (Blackwall, 1854) – [A5]; [A7]; [B3]; [L1].
 61. *Tenuiphantes mengei* (Kulczyn'ski, 1887) – [H]; [L1].
 62. *Tenuiphantes tenebricola* (Wider, 1834) – [A1]; [A2]; [A3]; [A4]; [A5]; [A6]; [A7]; [A8]; [B1]; [B2]; [B3]; [B4]; [B5]; [C1]; [C2]; [C3]; [D1]; [D2]; [I].
 63. *Trematocephalus cristatus* (Wider, 1834) – [E2].
 64. *Walckenaeria acuminata* Blackwall, 1833 – [E1].
 65. *Walckenaeria atrotibialis* (O. P.-Cambridge, 1878) – [E1].
 66. *Walckenaeria cuspidata* Blackwall, 1833 – [G].
 67. *Walckenaeria furcillata* (Menge, 1871) – [D1]; [A4]; [A5]; [A6].
 68. *Walckenaeria mitrata* (Menge, 1868) – [C1].

69. *Walckenaeria nudipalpis* (Westring, 1851) – [E3]; [F].

Литература

- Геоботаничне районування Української РСР. - К.: Наук. думка; 1977. 1-303.
 Заповідники і національні природні парки України. - К.: Вища школа, 1999. 1-232.
 Физико-географическое районирование Украинской ССР. П. ред. В.П. Попова, А.М. Маринича, А.И. Ланько. - Киев: Изд-во Киевского ун-та, 1968. 1- 683.
 Андриєнко Т. Л., Арап Р. Я., Воронцов Д. П. та ін. (2003): Фіторизноманіття національних природних парків України. П. заг. ред. Т.Л. Андриєнко та В. А. Онищенко. - К.: Наук. світ, 1-143.
 Platnick N.I. (2003): The world spider catalog, version 3.5. American Museum of Natural History, online at <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog>.

БАГАТОНІЖКИ (DIPLOPODA, CHILOPODA) НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ “СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ”

О.В. Кос'яненко

Київський природний заповідник

Національний природний парк “Сколівські Бескиди” розташований в межах Дрогобицького, Сколівського і Турківського районів Львівської області у басейнах р. Стрий та її притоки Опір на площі 35684 га. За фізико-географічним районуванням парк розташований у межах районів Верхньодністровських та Сколівських Бескид, займає північні макросхили останніх з абсолютними висотами від 600 до 1200 м. На території парку збереглися рештки природних високопродуктивних і біологічно стійких деревостанів – вікові чисті букові ліси природного походження, еталонні смерекові і ялицеві ліси, які значною мірою відображують різноманітність лісового покриву Бескид. Ялицеві бучини формуються на вищих гіпсометричних рівнях у межах висот 700–900 м над рівнем моря, у більш вологих умовах – уздовж малих і великих потоків. Найвищі положення у рельєфі займають смереково-ялицево-букові ліси. Вони представлені дозрілими деревостанами віком 100 і більше років (Заповідники і національні..., 1999).

Вивчення багатоніжок на території парку проводяться вперше, дані щодо фауни диплопод і хілопод досліджуваної території в літературних джерелах відсутні.

Матеріал для даної роботи зібраний в липні 2000 р. у Майданському і Підгородцівському лісництвах парку. Багатоніжок збирали вручну на маршрутах в підстилці, ґрунті, гниючій деревині, під каменями. Всього було зібрано і визначено 477 екз. двопарноногих і 512 екз. губоногих багатоніжок.

За результатами досліджень на території Майданського і Підгородцівського лісництва парку відмічено 24 види і підвиди диплопод із 11 родин, 6 рядів і 24 види і підвиди хілопод із 5 родин, 3 рядів (див. табл.). Рідкісними виявились 3 види диплопод і 6 видів і підвидів хілопод, а саме:

***Glomeris prominens* Attems, 1903.** Східнокарпатський вид. В Українських Карпатах звичайний, але нечисельний, мешкає в підстилці і стовбурах повалених дерев практично в усіх біоценозах лісового поясу. На південно-західному макросхилі Чорногори зустрічається в субальпійському поясі. В парку відмічено 5 екземплярів в Майданському лісництві – 2 самиці в підстилці букового лісу (850 м н. р. м.), 1 самиця в підстилці ялинового лісу (710 м н. р. м.), 2 самиці в середньовіковій бучині (підстилка, 925 м н. р. м.).

***Polydesmus polonicus* Latzel, 1884.** Східнокарпатський, поширений в Українських Карпатах вид. Гігрофіл, зустрічається виключно вздовж струмків в підстилці, під каменями, під корою і в стовбурах дерев у букових, мішаних і смерекових лісах від передгір'я до субальпійського поясу. В парку відмічено 2 особини в Майданському лісництві – 1 ювенільна особина в середньовіковому ялиновому лісі (підстилка вздовж струмка, 690 м н. р. м.); 1 самець в буковому лісі (підстилка вздовж струмка, 700 м н. р. м.).

***Alloporoiulus verhoeffi* Jawłowski, 1932.** Східнокарпатський вид. В Українських Карпатах зустрічається в підстилці мішаних листяно-хвойних лісів від передгір'я до субальпійського поясу. В парку відмічено 2 самиці та 2 ювенільні особини в середньовіковому ялиновому лісі Майданського лісництва (підстилка вздовж струмка, 690 м н. р. м.).

***M. aeruginosus* L. Koch, 1862.** Європейський вид. В Українських Карпатах звичайний мешканець ґрунту і підстилки листяних лісів, переважно букових, дубових і дубово-букових. В парку знайдений 1 самець в середньовіковій культурі модрини Підгородцівського лісництва (підстилка, 600 м н. р. м.).

***S. pusilla pusilla* (Selivanoff, 1883).** Східноєвропейський, рідкісний в Українських Карпатах підвид. Зустрічається в ґрунті букових і мішаних, з участю бука

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

КАНІВСЬКИЙ ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК

Редакційна колегія: проф. д.б.н. Т.Л. Андрієнко, проф. д.б.н. Ю.Г. Вервес, к.б.н. В.М. Грищенко (заст. гол. редактора), проф. д.г.н. М.Д. Гродзинський, проф. д.б.н. І.Г. Ємельянов, д.г.н. І.В. Мельничук, проф. д.б.н. М.М. Мусієнко, проф. д.б.н. В.А. Соломаха, д.г.н. В.В. Стецюк, проф. д.г.н. В.К. Хільчевський, к.б.н. М.Г. Чорний (гол. редактор), к.б.н. В.Л. Шевчик, акад. НАНУ Ю.Р. Шеляг-Сосонко, чл.-кор. АПН д.г.н. П.Г. Шищенко, проф. д.б.н. Г.Й. Щербак, Є.Д. Яблоновська-Грищенко (відпов. секретар).

Комп'ютерний макет — Є.Д. Яблоновська-Грищенко, В.М. Грищенко

Обкладинка — Є.Д. Яблоновська-Грищенко

Адреса редакції:
Канівський природний
заповідник,
м. Канів,
19000, Черкаська обл.

Address:
Kaniv Nature Reserve
19000 Kaniv
Ukraine

e-mail: kpz@ck.ukrtel.net
<http://zsu2.tripod.com/>

NATURE RESERVES IN UKRAINE

**Volume 10
Issue 1–2
2004**

Затверджено до друку вченою радою Канівського природного заповідника
(протокол № 7 від 20.10.2004 р.).

Журнал зареєстровано Міністерством інформації України. Реєстраційне свідоцтво КВ-3014.
Видається з 1995 р.